

Mâtürîdî Düşünce ve Mâtürîdîlik Literatürü

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi M. Raşit AKPINAR

Doç. Dr. Recep TUZCU

Arş. Gör. Aslı MENEKŞE

SELÇUK UNIVERSİTESİ
İMAM MATURİDİ UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

MÂTÜRÎDÎ DÜŞÜNCE VE MÂTÜRÎDÎLİK LİTERATÜRÜ

Editörler:

Dr. Öğr. Üyesi M. Raşit AKPINAR

Doç. Dr. Recep TUZCU

Arş. Gör. Aslı MENEKŞE

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İMAM MÂTÜRÎDÎ UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Kitap Adı:	MÂTÜRİDÎ DÜŞÜNCE VE MÂTÜRİDÎLİK LİTERATÜRÜ Mâtürîdî Araştırmaları: 2
Editörya:	Dr. Öğr. Üyesi M. Raşit AKPINAR Doç. Dr. Recep TUZCU Arş. Gör. Aslı MENEKŞE
Kapak & Mizanpaj:	Duran AYDOS
ISBN:	978-605-64761-3-6
Baskı & Cilt:	Step Ajans Matbaa Ltd. Şti. Göztepe Mah. Bosna Cad. No: 11 Bağcılar/İstanbul Tel: 0212 446 88 46 Sertifika No: 12266

ÖNSÖZ YAYINLARI

Adres: İstoç 17. yol Sokak 16. Ada No: 97/99
Bağcılar/İstanbul

İletişim: +90 212 659 30 03
+90 533 427 94 98
+90 506 101 88 34

İSTANBUL 2018

Bu eserde yer alan makalelerin bir kısmı, Selçuk Üniversitesi İmam Mâtürîdî Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından 14-15 Eylül 2018 tarihinde Konya Beyşehir'de gerçekleştirilen Uluslararası İmam Mâtürîdî ve Mâtürîdîlik Literatürü Sempozyumunda sunulan bildiriler arasından seçilmiştir. Eserin tüm yayın hakları Endülüs Yayınları'na aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

— İÇİNDEKİLER —

TAKDİM	6
TAKDİM	10

GİRİŞ

İmam Mâtürîdî ve Mâtürîdî Gelenek

Ahmet Saim KILAVUZ.....	14
-------------------------	----

BİRİNCİ BÖLÜM İSLÂM KÜLTÜR VE MEDENİYETİNDE MÂTÜRİDÎ GELENEK

الإمام الماتريدي وعصره بين النشأة والعطاء

22	محمود عقيل معروف العاني
----------	-------------------------

Mâtürîdî Niçin Yok Sayılmış Olmalı?

Veysel GENÇİL.....	42
--------------------	----

Mâtürîdî'nin Siyâset Anlayışının Akâidinin Yayılmasına Etkisi

Mehmet Nuri GÜLER	60
-------------------------	----

Mâtürîdî Çağında Türkistan

Mehmet AZİMLİ	90
---------------------	----

Hanefî-Mâtürîdî Fırak Geleneğine Dair Yeni Tespit, Tez ve Mülâhazalar

Kadir GÖMBEYAZ.....	100
---------------------	-----

The Doctrine of the Nature of the Qur'ân in the Mâturîdî Tradition

Philip DORROLL	123
----------------------	-----

مظاهر الاستدلال اللغوي في تفسير الإمام الماتريدي

141	أدهم محمد علي حموية
-----------	---------------------

İmam Mâtürîdî Zaviyesinden Tasavvufa Bakış

Ahmet YILDIRIM.....	163
---------------------	-----

İKİNCİ BÖLÜM
MÂTÜRİDİLİĞİN KAVRAM DÜNYASI

Mâtürîdî’de Hak, Adalet ve Hikmet Kavramları: Etkileşimleri ve Topluma Yansımaları	
Emine ÖĞÜK	182
Mâtürîdîlik ve Molinizm’de Özgür İrade Problemi	
Aykut Alper YILMAZ.....	198
Mâtürîdî’de İrade ve Kudret Bağlamında İnsanın Sorumluluğu	
Veysi ÜNVERDİ	212
Revisiting Mâtürîdî’s Concept of Kasb (Acquisition) in Relation to Concept of Qadar (Divine Determining)	
Dusmamat KARIMOV	225
الوسطية في منهج الإمام الماتريدي أحمد محمد محمد شعبان.....	227
مصادر المعرفة وطرق الاستدلال عند أبي منصور الماتريدي من خلال كتابه التوحيد حسن الخطاف.....	240
Mâtürîdî’de Bilgi Kaynakları ve Taklidin Değeri	
Mustafa ÜNVERDİ.....	252
Mâtürîdî’nin Şefaât ile İlgili Ayetlerin Yorumunda Mu’tezile’ye Yaptığı İtirazlar	
Süleyman NAROL	261
Mâtürîdî’nin Görüşlerini Temellendirme Metodu Olarak Ayetin İfade İhtimallerini Değerlendirip Elemesi	
Muhammed ERSÖZ	273
İmam Mâtürîdî’nin Yahudilerle Polemiği: Nübüvvet İnançlarına Yönelik Teolojik Eleştirileri	
Recep ÖNAL	283

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
MÂTÜRİDİLİK LİTERATÜRÜ

Türk Dilinde Mâtürîdîlik Literatürü	
Ahmet AK.....	310
Türkiye’de İmam Mâtürîdî Üzerine Yazılan Akademik Makaleler	
Furkan ÇAKIR	354
Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi’nde Bulunan Mâtürîdî Kelam Kaynakları	
Ramazan ALTINTAŞ	364

**Sivas ve Kayseri Yazma Eserler Kütüphanelerinde
Mâtürîdî ve Mâtürîdilikle İlgili Eserler**

Talip ÖZDEŞ..... 385

م كاة الإمام أبي منصور الماتريدي من البحوث والدراسات العربية الحديثة

سيد باغبان..... 389

Mâtürîdilik Hakkında Batıda Yapılan Çalışmalar

Siddik KORKMAZ 408

Fars Dilinde Mâtürîdilik Literatürü

Doğan KAPLAN..... 423

Mâtürîdilik ve Hadis İlişkili Literatürün Değerlendirilmesi

Nuri TUĞLU..... 436

Hanefi Fıkıh Literatüründe İmam Mâtürîdî'ye

Yapılan Atıfların Tespit ve Tahlili

Mehmet ERDEM..... 446

Allauddin Usmandi Samarkandi – Is A Great Scholar

Who Contributes to Maturidi Literature

Otabek MUHAMMADIYEV 465

SONUÇ

Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ..... 472

Prof. Dr. Talip ÖZDEŞ..... 475

Prof. Dr. Ahmet Saim KILAVUZ 477

Prof. Dr. Nuri TUĞLU 479

Mâtürîdî Düşünce ve Mâtürîdîlik Literatürü

Ahmet Saim KILAVUZ

İmam Mâtürîdî ve Mâtürîdî Gelenek

İSLÂM KÜLTÜR VE MEDENİYETİNDE MÂTÜRÎDÎ GELENEK

«حمود عقیل معروف الدلی»

Veysel GENÇİL

Mehmet Nuri GÜLER

Mehmet AZİMİ

Kadir GÜMBEYAZ

Philip DORRILL

أدهم محمد علي حورية

Ahmet YILDIRIM

الإمام الماتريدی وعصره بين النشأة والعتاء

Mâtürîdî Niçin Yok Sayılmış Olmalı?

Mâtürîdî'nin Sivas'te Anlayışının Akâidinin Yayılmasına Etkisi

Mâtürîdî Çağında Türkistan

Hanefî-Mâtürîdî Fırak Geleneğine Dair Yeni Tespit, Tez ve Mülâhazalar

The Doctrine of the Nature of the Qur'an in the Mâtürîdî Tradition

مظاهر الاستدلال اللغوي في تفسير الإمام الماتريدی

İmam Mâtürîdî Zaviyesinden Tasavvufa Bakış

MÂTÜRÎDİLİĞİN KAVRAM DÜNYASI

Mâtürîdî'de Hak, Adalet ve Hikmet Kavramları: Etkileşimleri ve Topluma Yansımaları

Mâtürîdîlik ve Molinizm'de Özgür İrade Problemi

Mâtürîdî'de İrade ve Kudret Bağlamında İnsanın Sorumluluğu

Revisiting Mâtürîdî's Concept of Kasb (Acquisition) in Relation to Concept of Qadar (Divine Determining)

الوسطية في منهج الإمام الماتريدی

«صادر المعرفة وطرق الاستدلال عند أبي منصور الماتريدی من خلال كتابه التوحيد»

Mâtürîdî'de Bilgi Kaynakları ve Taklîdin Değeri

Mâtürîdî'nin Sefaât ile İlgili Ayetlerin Yorumunda Mu'tezile'ye Yaptığı İtirazlar

Mâtürîdî'nin Görüşlerini Temellendirme Metodu Olarak Ayetin İfade İhtimallerini Değerlendirip Elemesi

İmam Mâtürîdî'nin Yahudilerle Polemiği: Nübüvvet İnançlarına Yönelik Teolojik Eleştirileri

MÂTÜRÎDİLİK LİTERATÜRÜ

Türk Dilinde Mâtürîdîlik Literatürü

Türkiye'de İmam Mâtürîdî Üzerine Yazılan Akademik Makaleler

Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Kütüphanesi'nde Bulunan Mâtürîdî Kelam Kaynakları

Sivas ve Kayseri Yazma Eserler Kütüphanelerinde Mâtürîdî ve Mâtürîdîlikle İlgili Eserler

«م كانة الإمام أبي منصور الماتريدی من المصنوع والموادات العربية الحديثة»

Mâtürîdîlik Hakkında Batıda Yapılan Çalışmalar

Fars Dilinde Mâtürîdîlik Literatürü

Mâtürîdîlik ve Hadis İlişkili Literatürün Değerlendirilmesi

Hanefî Fıkıh Literatüründe İmam Mâtürîdî'ye Yapılan Atıfların Tespit ve Tahlili

Allauddin Usmandî Samarkandî – Is A Great Scholar Who Contributes to Maturidi Literature

SONUÇ

Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ

Prof. Dr. Talip ÖZDEŞ

Prof. Dr. Ahmet Saim KILAVUZ

Prof. Dr. Nuri TUĞLU

Ahmet AK

Furkan ÇAKIR

Ramazan ALTINTAŞ

Talip ÖZDEŞ

سيد باقر جوان

Siddik KORKMAZ

Dogan KAPLAN

Nuri TUĞLU

Mehmet ERDEM

Otabek MUHAMMADIYEV

Mâtürîdî Düşünce ve Mâtürîdîlik Literatürü

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi

M. Raşit AKPINAR

Doç. Dr.

Recep TUZCU

Arş. Gör.

Aslı MENEKŞE

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İMAM MÂTÜRÎDÎ UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

9 780201 379624

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İMAM MÂTÜRÎDÎ UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ